

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

De Nuptiis Philologiae et Mercurii - Cod. Aug. perg. 73

Martianus <Capella>

[S.l.], [10. Jh.]

Liber I

[urn:nbn:de:bsz:31-11867](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-11867)

QUONIAM NATURA IUGALIBUS
 LIBERAMORE FIDEM
 INEDECORIS ET FIDISQUE MAXIMA CLIBALS
 TIBI NAM FLAGRANS ORE CUPIDO MILEAT
 SEM TIBI QUOD BACCHUS PATER EST IACUISSE CHOREAS
 CANTARE AD THALAMOS SEU GENE TRACTIS HIBES
 COMERE QUERNI FELICIS FLORENTIA LIMINACERIS
 SEU CONSANGUINEO GRATIA TRINA DEDIT
 CONUBIUM DIUUM COMPONENTS CALLIOPEA
 CARMINIS AUSPICIO TE ROBATA NUERE

Dum crebrius istos himenei uersiculos nescio quid opinum in ac
 tumque molient canore spersum capillis albi candidibus uerae
 incrementis que lustralibus decuria cum nuquid neperas garr
 rem non perferens martianus interuenit dicens quid istud mi
 pacet quod nondum uulgata materie canare de properas
 nictat. tunc satis prius quam fores aditumque referaris TYMNOLOGE
 Quin potius edoce quid ad portes et quae sum praedicta sonuerint re
 uelato ne tuncquam desipis admodum que persequeris et epimion
 loquere peritum sapienter neque chymenaeo praedictante disposita
 nuptias resultare si uero concepta cuius saeculi riuus uena pro fluxe
 rint properas scrutator inquisit fabellam tibi quam sacra com
 muniscent hiemali per uigilio mactescentes mecum lucernas edo
 cuit. Ni prolixitas perculerit explicabo cum inter deos fierent
 sacra coniugia procreacionis undique numero se. Liberique prae
 scienepetum dulcium aethera multitudo. Si inter se quoda
 um complexu ac foedere potarentur praesertimque potas
 alis bearet adiectio idque deditum mundo loquax triu
 uitas poetae que praecipue. Et agrum
 mentis quem aconae suauiloquam senecarte
 na consonarens. nec aliquid dulcius
 et una coniuge loquentur. his que
 sua dente ardespicio grandaeuof

Aug. p. 173

at TYMNOLO
TYCCEIC

per spicu

scruant

173

quasi praeter se
relat. Quamvis autem
canori permulere modata
plures ex eodem dulcissimo gurg
acciderent quicquid foetis abluq; lymphis ac
nacro cupiebant. praeter ea duo restrictiones ac sinu anti
paruo raprabantur. Interius quorum uterq; pro aliorum
& confinio coloratus exiguum proprii saporis autem in
bilis ammixtione traxere. nam alter nuda celeritate festinus ac
plerumq; consistens relabensq; ferebatur. Alius uero quondam
undarum originem gestans fluxuosusq; anfractibus sermibus
spumabat cunctis semibus fluentorum. Huic igitur cursus discolo
ris amnes praedicas rerum nationumq; fortunas immentis
primo fimbis ambiebant. Tunc diuersa undarum uiolensque
rapiditas singulas quasque peruadens improuisa uiper decliuis
alues praecipites lapsus rapidis turbibus pertrahabant ita ut
alius easdem plorumq; alterit trans funderet fluuio & quam ille
exercitiam longa conlusione uexaret alter utripe redderet aut
amne mergeret. Non tamen fortunas omnes illi sanguineos aut
cerulos inuolutas gurgues rapiebant. plerumq; illius lateri pra
nitens unda repente correptos eminentis tractos uertice subhe
bat. Aliquanto etiam sublimatos adque fluctu elatiore suspensos
in illum eruentis similitudinis reiciebat aestum aut in torrente
liuidum uorandum hiatus piceo despuebat. Alterna igitur per
mixtione fluuiorum ille fortunarum populus agebatur.
neq; enim ulla prorsus erat quae ab omni immunis incur su
cuncto que esset gurgae ferata. Denique uirtus secuta crillemu
sola cunctos interritae transinearet licet eam magno fragore
tamen obprimere non quuerunt. Tandem transflu
spectaculum ferebantur cum uirtute merca
curic dato ium conspicati edito confidentem
on spectu quatuor urnulas ad operas
spectionibus enudare quae diuersa

pheli

serena fulgentia de
ebant risum iouis illa
atq; algidi frigoris nec
batur exitium. at uero salire sp
am sua aeris totius seminibus erat referat hanc
morabant. Exhibetur urnis deus alternatim quantum
ad auribus. nam quotiens forbi complacito uitalis sps
pluuiis immiserabat auras exilla argenti clementia aeris austi per
miscens seminata temperabat. Cum uero pestem diram commercat
mortalibus minabatur aeri similiter hanc los ignes aut torpentis
frigores uenena miscerat. Et in adfligenda in meare cogebat
orbem; talide temperamento uirtus ammonita magis que
cumeum salutaris auras miscere conspicere & caeci poete grauum
uersum mercurio comprobante commemorat.
Φ Ο Ι Β Ο Σ Α Κ Ε Ρ Σ Ε Κ Ο Μ Η Σ Λ Υ Μ Ο Υ Ν Ε Φ Ε Α Ν Η Α Τ Ο Ρ Υ Κ Ι
Ex quo pestem fugari posse mercurius si uoces prime uestigis
eius accederent ammonerebat. subdendae tamen dario fidibus
personanti atque interserta laurigeram infularum librico im
plexo quoque crinitre dimitto; talia conferentes ut proci
phritius aduentare conspexum. causa inque aduentus primis
aspectibus recognouit throno quo insidebat exurgens musas
iussit occurrere; quae licet in manu genis officium prope fere
uideretur satis tamen incessibus mouebantur; actum germano
in participatum operis consensumq; suscepto prior orsus est foebus. iof

ANXIA CUM TREPIDIS MUTAT SENTENTIA REBUS
FLUCTUAT INCERTIS AUT SORSIGNOTA FUTURIS
CONSULTET MORTALE CENUS QUODQUE INDIGUERI
CURA FACIT DUBIUM UEL SPES INCERTA FATIGAT
AT NOBIS PRAESCIRE QUAE CUM EST CUNCTATIONE NULLA
QUOD SUPERIORI VOLUERELICET DARE CTORA FLUXU
PRAE OPTARE CARET SI QUOD PLACET ATQUE
SED TIBI QUI ANONDUM VENIT MANSU
CONSILIUM VIS FERRE MEUM SI

...RETECNA RECUIS...
 ...SARCANA...
 ...AEUERTERE...
 ...ATUM QUINCREBRIUS...
 ...GUENS INIUS SACOACTOS...
 ...OPNULIAQUEAT SUPERUM TEMPTARE POTESTAS...
 INUITO SCIT POSSE IOQUE STENTAR DUA MAGNO
 ALTERUTRUM CUMULAT PARU LEMMERUISSE IUGA...
His apollinis dicitur laetabundauit quodam excellenti...
 sua sum uidit esse conjugum ut nihil amissum ex supra dictarum
 duceret dignitate nomenamen eius inquit quod ubi cognouit
 philologiam esse de qua foedus instabat tanta gratulatione alacri
 tateque concutitur ut aliquando de ingenio rigore descendens
 & iam corpore moueretur quippe propinquam esse commemo
 rat & laudate illius mantices patronam in ipsam quoque sophiam
 supellectilis multae remuneratione largissimam nam $\Psi\chi\eta\eta$
 incultam ac ferino more uersantem apud hanc asserit expolitam
 ita ut si quid pulchritudinis ornatusque gestaret ex philologiae
 sibi cultibus arrogaret quae et tantum adfectionis impenderet
 ut eam semper immortalem facere laborat nihil igitur immo
 derandum quippe cum impiger gerendorum ^{seu} satiat esse crille
 nus sed acceptis apollinis factibus respondit ipse maugena
 CERTUM EST LAURIPOTENS DECUS QUAE DIUUM
 NOSTRUM EX CONTINGUIS UENIRE PECTUS
 ET QUICQUID SOXIM CIERENUMEN
 IUNCTUS COMPERERIM PRORARE RERUM
 SED NUMQUAM MAGE UELLE DISPARAMUS
 ET FIT COLLIBITUM MANERE IUS SIS
 AM CUM DELIA COMEARE FATU
 NE ARBITRIO MONE MURISTO
 BIGUM NE FAS PUTAMUS
 IT PERIT VOLTUNTAS
 ENTIORÉ
 ROFATIS

... habet & inquam
... quod dei qui placidum
... iam a se eiusdem filii et
... rat subuolare; Dehinc nuptus in uno non
... am erlennium diligebat quod eius uberis se
... immortalitatis ex auferat; perindeque & matris
... bat accrescebat uotis quod multa eam datus
... nixerat; faciendum profecti accelerandumq;
... m erlennius ex pridis lactatus in lecebris erma
... in gignere suscensu optare & stimulabat paululum
... iouem ne uxoris erlennius foetus repigratus somno lento repen
... te marcore torperet; etiam uelut maritali uacatione feriatu
... discursare sub praeceptis ioualibus denegaret; nam illum iam
... pridem aut philologiae sentio amore torreti eiusque studio
... comparatas habere quam plures in famulatio disciplinae ipsum
... linguae insignis ornatus fandi animam uenustatem quo pla
... cere & uirgini consequutum; Deinde barbito aurataque
... chaeli a doctis fidibus personare addo quod celebrat mirabile
... praefiguum elegantiam pingendi cui uos & iam uultus aeris
... aut marmoris signifex animator inspirat totum certe con
... placitum est quicquid comem decorem iuuenalium gratari;
... se igitur eos iam pridem amorem mutuo colligatas idcirco
... paululum distulisse ne in thalamum prime uae affectione
... festinans cum discurrendam esset totis noctibus repigratio
... paululum simularet ^{in regulam} anomaliam; tunc uero atquin aut eiusdem
... conuenit uirginis subire uindictam quae illum & iam quiescere
... cupientem conidere non perferat; an uero quisquam est qu
... philologiae se assereat per uigilia laborata & lucubrationum
... perennium nescire pallorem quae autem noctibus
... caelum fracta tartarumq; discutere a ceteris
... sedes curiosae indagis per scrutatione trans
... mundi culcorumq; uolumina uel orbicul

POSTERUM NEPTUNUS UULCANUS APOLLO

In sex septem residui quattuor duodecimi non uocantur post hos
quamp^lur^l tam profus gradibus cael^ltes aedeorum omnium po
pulus absque imper^l timentibus conuocandi nec mora milites iouis
per diues^l caeli regiones approperant quippe discretis pluri
mum locis deorum singuli mansitabant & licet per zodiacum trac
tum nonnullae singulae uel binas domos animalibus titulas erit
malis tamen habitaculis commanebant
Nam in sedecim discerni dicitur caelum omnes regiones in quarum
prima sedes habere memorantur post ipsum iouem du consentes
penatus salus aglares ianus fabores obiter canei nocturnusque
In secunda tadem mansitabant praeter domum iouis quae ibi quoq
sublimis est ut est omnibus praedictus quirinus mars lars militaris
iuno & iam ibi domicilium possidebat fons & iam l^lmpae du que
nouensiles sed de terra regione unum placuit corrigari nam
iouis secundam & iouis opulentiae mineruaeque domus illae sunt
constitutae Sed omnes circa ipsum iouem fuerant in praesenti
discordiam uero ac seditionem quis ad sacras nuptias corrogare praes
sertimque tum ipsi philologiae fuerunt semper inimicae de eadem
igitur regione solus pluton quod patruus sponsi est conuocatur
Tunc l^lns siluestris mulciber lars caelestis nec non etiam militaris
faborque ex quarta regione uenerunt corrogantur ex proxima
transcur^lsis domibus coniugum regum ceres tellurus terraeque
pater uulcanus & geniuus uos quoque iouis filii pales & fauor cum
celerrate solis filia ex secca posci minimum mars quirinus & geniuus
superus postulant sic & iam liber ac secundanus pales uocantur
ex septinae fraudem quippe ex eadem post longam delit^l
placuit adhiberi quod crebro ipsi cyllenio fuerit ob^l
uero transcurrunt qm ex eadem cuncti super

heraclio in quibusdam quibusdam
Dehinc quidam
pauca opera per se aut preparata per consuetudinem
quibusdam in quibusdam quibusdam quibusdam
quibusdam uniuersa ferebantur aliagenerationum om
nium quibusdam cum saretra huicosis decusam uinctis ser
uata conuexio quam & conspicerent nitentem & fontem audire
duntaxat molebras & adtrahere flagrantissimis spiritibus alantibus
redolentem & osculis lambere & contingere corpore eiusque
uella cupidine suspirare quae quidem licet amorum uoluptatiumq.
mater omnium crederetur tamen eidem deferebant pudicitiae
principatum cum his gratiam ceteris admodum grauis femina
Alumnaq. terrarum ac ueritatis mortalium uidebatur quidam
suum claudus fauer uenit qui licet crederetur esse unonistotius
mundi ab heraclio dictus est demorator. Tunc & iam omnium
garrula puellarum & contrario semper flubundus fluxu leuitate
pernix desultoria gestiebat quam alii sortem asserunt. neme
simque nonnulli trichenque quam plures aut noctiam. haec autem
qm gremio largiore totius orbis ornamenta portabat & alius im
pertuens repentibus motibus conferebat rapient his comes puellari
ter caput illius uirga com minuens eisdemq. quibus fuerat eblan
dita ictibus crebris uerticem complicatisque incondilos digitas
uulnerebat. haec mox facta conspexit omnia quae gerebantur
in uis consistorio subnotare adeorum libros & pugellarem paginam
currit & licentiore quadam fiducia quae conspexerat inopinata de
scriptione corrupit ut quaedam repente prorumpentia uelut
rerum seriem perturbarent. aliam uero quae causarum ratio
prospecta uulgauerat qm facere inprouisa non poterat suis
operibus arrogabat posthanc uulgo ceteri deueniri uupp
nunc solio resedit. praeceptisq. cunctos promeriti ordine
Tuncque subsellia flammabunda coetum suscipere sibi

ALUMNA
ET CETERA
PALAMPE
CASSUMPE
UOBISCU
CONFERR
ATQUE ME
QUAE SECT
NOSTRIS
INNOSTR
QUAE NEC
USSUEU
NAMNOS
ACUERUS
INTERPRE
HIC SOLUS
HICIBRAT
QUAE MEN
QUALISSI
ET QUANT
QUAE QU
PER QUAE
SED FORSA
QUAE PAF
QUAE HOE
IN SORTEN
QUAE QU
QUAE QU

SIBUS
 IMPATIS
 LAUDITUR
 SENSASILENTIUM
 CONCORDADOLORIBUS
 ATQUE LAETATREM PROMERE GAUDIA
 ET CERTO DECEAT FOEDERE SIGNORA
 PALAM PERPETUIS IUNGERE NUTIBUS
 CASSUM EST NOLLE LOQUI SENSU DECENTIA
 VOBIS CUM ERGO DEI GRATIA PROPINQUITAS
 CONFERRERE STUDIUM EST VOTAE PROPINQUITAS
 AERUM QUI PERUITO FOEDERE CAELITUM
 QUAE SECTANDA ERANT ORSA PROBARIER
 NOSTRIS MAIUS GENAM SIGNORIS INCLITI
 IN NOSTRIS MERITO DEGERE SENSIBUS
 QUAE NEC ERUSTRAMIHI INSITACARITAS
 VTSUEUIT PATRIA STRINGERE PECTORA
 NAM NOSTRA ILLE FIDES SERMO BENIGNITAS
 AC VERUS GENIUS FIDAE RECURSIO
 INTERPRES QUAE MEAE MENTIS SONO SATER
 HIC SOLUS NUMERUM PROMERE CAELITUM
 HIC VBRATA POTEST NOSCERE SIDERA
 QUAE MENSURA SOLIS QUANTA PRO FUNDITAS
 QUAE LISSIT NUMERUS MARMORIS AUSTIBUS
 ET QUANTOS RADIAT MARGINA CARDINES
 QUAE QUE FLIMENTALICET DISSONANEXIO
 PER QUAE HUNC IPSERATER FOEDERA SANCTO
 SED FORS ANTIETAS SOLA RECENSAT
 QUAE PARENS PROBITAS MUNERA GENSITET
 QUI PROEBIANTE VOLANS SEPE IUGALIBUS
 IN SORTEM EAMULI NONNERELABITUR
 QUOQUE SIC PATRUIS SERVITHONORIBUS
 VBIUM PROPRIUM QUI SMA GEFUINDICET

ILLUM CONO...

SAABENTIS...

ET...

AD...

...

...

...

...

CONAERCO...

CENSENDUM...

TERRIS RICO...

QUAE OCCU...

LUN CANI...

ET NOSTRA...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

Sed postquam iuppiter finem loquendi fecit omnis deorum
in iussu fraguum concitatur adclamantq. cuncti fieri protinus
oportet eadiciuntq. sententiae ioui aliud deinceps mortales
quos futae insignis elatio & maximum culmen meritorum in
genium in pettum caelitem propositumq. siderea cupidi
tati exultent indeorum numerum cooptentur ac mox inter
alios quos aut nilus dabat aut aebae aeneas romulus aliiq. quos
postea seris doctrinae nomen inseruit designati caelites nomi
nentur ut post membra corpore a deorum fierent curiales.
his quoq. annuente ioui iubetur quaedam grauis insignisque
femina quae philosophia dicebatur hoc superi senatus consultu
aeneis incisum tabulis per orbem & compita publicare. Tunc
iuno concidit proptae praedictorum thalamum iuuenum
& nuptialia peragenda uti post tridie omnes ille deorum se
natus in palatia quae in galaxia iouis arbitrationem potissimam
faciunt diluculo conueniunt his igitur actis soliorox ipse
surrexit omnisq. ille deorum numerus sedes proprias cursusq.
repetiuit. Securus melior felix usq. com. consistit rethor. urb. r.
ex mendosissimis exemplaribus emendabam contra legenae
deuterio scolastico discipulo meo romae ad portam capenam
consistit paulini uic sub non martiarum christo adiuuante.

MARTIANI MINNEI FELICIS CAPELLAE

LIBER PRIMUS EXPLICIT

per uigla
ingredendum
meditatione
formam deinde ip
obardardore
recurrerem de
herbus suis conse
ceret in pluuia o
etiam diuersis
supra consender
formidat itaq. pr
nisi pinnata rap
congruentia nu
uocabulum sed n
nec diuersigen
uerum illud quo
compactum ac pe
fallax mortalium
distribuit exco
meri primum
quod in fanis so
tam quoq. qua
refinavit in le
doctum numero r
minuensq. per m
merum pertare
nos uiginti qu
inducta quia